Gweithio Rhan-amser

Cyngor ar dâl

Gall gweithio rhan-amser fod yn ddewis defnyddiol i nifer o swyddogion sydd eisiau neu angen cydbwysedd gwell rhwng gwaith a bywyd. Gall hefyd fod yn ddewis defnyddiol i'w helpu i ateb gofynion plismona sydd yn newid. Mae Ffederasiwn Heddlu Cymru a Lloegr wedi cynhyrchu'r arweiniad hwn ar gyfer swyddogion sy'n gweithio'n rhan-amser yn unol â rheoliadau'r a phenderfyniadau'r heddlu.

Tâl

Mae swyddogion sy'n gweithio'n rhan-amser yn cael eu talu ar raddfa awr pro rata i'r cyflog y buasent yn ei dderbyn pe tasent yn gweithio'n llawn amser. Mae Swyddogion sy'n gweithio'n llawn amser yn cael cyflog blynyddol o 40 awr yr wythnos.

Tâl am oriau ychwanegol/goramser

Os yw swyddogion rhan-amser yn gweithio mwy na'u horiau cytundeb ar ddiwrnod gwaith, yna ar yr amod eu bod wedi gweithio llai na chyfanswm o oriau am yr wythnos honno, telir iawndal am yr oriau ychwanegol neu bydd yr oriau cael eu tynnu o amser arferol. Nid yw'r hanner awr gyntaf yn cael ei dynnu o'r oriau ychwanegol a weithiwyd gan nad yw'n cael ei hystyried fel goramser. Mae unrhyw oriau ychwanegol a weithir, hyd at fwyafswm o 40 awr yr wythnos yn bensiynadwy os ydynt yn cael eu cymryd ar gyfer taliad. Fel arall, gall y swyddog ddewis amser i ffwrdd yn lle unrhyw oriau ychwanegol a weithiwyd. Mae cylchlythyr PNB 2014/6 yn cynnig arweiniad ar y taliadau a'r lwfansau y dylai'r heddlu gynnwys wrth gyfrif tâl am oriau ychwanegol a weithiwyd. Dim ond oriau ychwanegol a weithiwyd gan gwnstabliaid a rhingylliaid sy'n gweithio dros 40 awr yr wythnos sy'n denu goramser.

Rhestrau Dyletswydd

Bydd rhestr ddyletswydd ar gyfer swyddog sy'n gweithio'n rhan-amser yn cynnwys dyddiau gwaith, dyddiau gorffwys a gwyliau cyhoeddus.
- Diwrnod gwaith yw pan fydd y swyddog yn cyflawni ei ddyletswyddau.
- Diwrnod rhydd yw pan gytunir na fydd swyddog yn gweithio ac yn cael ei ddiffinio fel nid diwrnod dyletswydd, gwyliau cyhoeddus neu ddiwrnod gorffwys ar y rhestr ddyletswydd.
- Diffinnir diwrnod gorffwys fel diwrnod nad yw'n ddiwrnod dyletswydd na diwrnod rhydd.

Mae gan bob swyddog yr hawl i ddiwrnod gorffwys ar raddfa dau ddiwrnod yr wythnos.
- Mae gwyliau cyhoeddus yn cynnwys Diwrnod Nadolig, 26 Rhagfyr, Dydd Calan, Sul y Pasg ac unrhyw Ŵyl y Banc arall.

Gwyliau Blynyddol

Mae gan bob swyddog yr hawl i nifer penodol o wyliau sy'n gymesur â'i wasanaeth, pob dydd yn gyfwerth ag 8 awr o wyliau wedi talu. Serch hynny, yn achos swyddogion sy'n gweithio'n rhan-amser, bydd gan bob diwrnod werth pro-rata yn unol â'r oriau y cytunwyd arnynt. Er enghraifft, os yw swyddog yn cyflawni 20 awr o waith yr wythnos byddant yn cael 4 awr i ffwrdd ar gyfer pob diwrnod gwyliau gan roi cyfanswm o oriau gwyliau'r flwyddyn sy'n cyfateb i hanner gwyliau swyddog amser llawn; os yw hawliau yn cael eu cynnig mewn oriau.

Gwyliau Cyhoeddus

Mae gan bob swyddog yr hawl i ddiwrnod o wyliau wedi ei dalu ar bob gŵyl gyhoeddus yn unol â gofynion dyletswydd. Serch hynny, yn achos swyddogion sy'n gweithio rhan-amser bydd gan bob dydd werth pro-rata yn unol â'u horiau dyletswydd, er enghraifft:-
- Os yw swyddog yn gweithio 20 awr yr wythnos (50%) mae ganddo'r hawl i 4 awr o amser i ffwrdd ar gyfer pob gŵyl gyhoeddus.
- Os yw gweithiwr rhan-amser yn gweithio 32 awr yr wythnos (80%) mae ganddynt yr hawl i 6.4awr o wyliau wedi talu ar gyfer pob gŵyl gyhoeddus

Diwrnod rhydd ar ŵyl gyhoeddus

Os yw diwrnod rhydd swyddog yn disgyn ar ŵyl gyhoeddus mae'r diwrnod yn cael ei drin ar fel gŵyl gyhoeddus ac mae gan y swyddog yr hawl i'w oriau pro rata o wyliau cyhoeddus gyda thâl.

Dyletswydd ar wyliau cyhoeddus

Mae swyddog sy'n gweithio rhan-amser ac sy'n cyflawni dyletswyddau ar ŵyl gyhoeddus yn derbyn y raddfa briodol ar gyfer yr oriau y mae'n gweithio.
- Os oes gofyn i'r swyddog weithio ar ŵyl gyhoeddus gyda 8 diwrnod o rybudd neu fwy, yr iawndal fydd tâl dwbl.
- Os yw'r swyddog yn derbyn llai na 8 diwrnod o rybudd, telir iawndal o dâl dwbl a diwrnod i ffwrdd sy'n cael ei drin fel gŵyl gyhoeddus. Os oes gofyn i swyddog gyflawni dyletswydd ar ŵyl gyhoeddus bydd yn derbyn iawndal am leiafswm o 4 awr (hyd yn oed oes yw'r swyddog yn gweithio llai na 4 awr). Bydd Arolygwyr a Phrif Arolygwyr sy'n gweithio ar ŵyl gyhoeddus yn derbyn diwrnod am ddiwrnod o fewn 12 mis. Os yw swyddog sy'n gweithio'n rhan amser wedi ei roi ar y rhestr ar ŵyl gyhoeddus ac mae'n cymryd diwrnod i ffwrdd, mae'n bosib y bydd rhaid addasu'r oriau y mae'n rhaid iddo weithio ar ddyddiau nad ydynt yn wyliau cyhoeddus os oes gwahaniaeth rhwng yr oriau pro-rata o wyliau gyda thâl mae'n derbyn ar gyfer gwyliau cyhoeddus a'r nifer o oriau y byddai fel arfer wedi ei roi ar y rhestr ddyletswydd.

Dyddiau gorffwys ar wyliau cyhoeddus

Os yw gwyliau cyhoeddus yn disgyn ar ddiwrnod gorffwys mae gan bob swyddog yr hawl i gael ei ail-osod ar y rhestr i weithio ar ddiwrnod dyletswydd arall. Os yw swyddog yn gweithio rhan-amser yn cael diwrnod wedi ei ail-osod ar y rhestr ac yn cymryd y diwrnod fel gwyliau cyhoeddus mae ganddo'r hawl i gael oriau pro-rata o wyliau gyda thâl y mae'n derbyn ar gyfer gwyliau cyhoeddus.

Gweithio ar ddiwrnod gorffwys

Mae pob swyddog yn cael ei ddigolledu yn yr un modd am weithio ar ddiwrnod gorffwys:
- os yw swyddog yn derbyn 15 diwrnod neu fwy o rybudd dylai'r diwrnod gorffwys gael ei newid o fewn 4 diwrnod o'i ganslo;
- os yw swyddog yn derbyn llai na 15 diwrnod o rybudd yna dylai gael ei dalu ar y lwfans priodol o amser a hanner ar gyfer gweithio ar ddiwrnod gwaith, neu mae'n bosib y bydd yn cymryd amser i ffwrdd yn lle taliad.

Gweithio ar ddiwrnod rhydd

Pan fydd gofyn i swyddog weithio ar ddiwrnod rhydd bydd y digolledu fel a ganlyn:

Os yw'r ddyletswydd yn un mai dim ond y swyddog sy'n gallu ei gyflawni (e.e. bod yn bresennol yn y llys) a:
- mae'r swyddog yn derbyn 15 diwrnod o rybudd neu fwy dylai'r diwrnod rhydd gael ei newid o fewn 4 diwrnod o'i ganslo;
- os yw'r swyddog yn derbyn llai na 15 diwrnod o rybudd yna dylai'r oriau ychwanegol gael eu talu ar raddfa oriau cyffredin neu fel arall eu cymryd fel amser i ffwrdd sy'n cyfateb i'r amser a weithiwyd.

Os yw'r ddyletswydd yn un y gellir ei chyflawni gan unrhyw swyddog (e.e. plismona gweithredol) a:
- mae'r swyddog yn derbyn 15 diwrnod o rybudd, dylai'r diwrnod rhydd gael ei newid o fewn 4 diwrnod iddo gael ei ganslo;
- os yw'r swyddog yn derbyn llai na 15 diwrnod o rybudd dylai gael ei dalu ar y raddfa briodol am weithio ar ddiwrnod gwaith (amser a hanner)

Os oes gofyn i swyddog gyflawni dyletswydd ar ddiwrnod rhydd neu gael ei alw i weithio ar ddiwrnod rhydd bydd yn cael ei ddigolledu am leiafswm o 4 awr (hyd yn oed os yw'r swyddog yn gweithio am lai na 4 awr). Os oes gofyn i Arolygyddion rhan-amser a Phrif Arolygwyr gyflawni dyletswyddau ar ddiwrnod rhydd mae ganddynt yr hawl i gael eu talu ar raddfa oriau arferol am yr oriau a weithiwyd y tu hwnt i'r oriau a gytunwyd hyd at 40 awr yr wythnos.

Galwad yn ôl i weithio

Gall pob swyddog gael ei alw yn ôl i weithio ar unrhyw adeg. Dylai Heddluoedd sicrhau bod pob ymdrech yn cael ei wneud i osgoi galw swyddogion ar eu diwrnodau rhydd yn enwedig yn ystod cyfnod o wyliau. Mae gan bob swyddog yr hawl i gael dyddiau ychwanegol i ffwrdd os caiff ei alw yn ôl i weithio o gyfnod o absenoldeb o leiaf 3 diwrnod, a rhaid i un diwrnod fod yn ddiwrnod o wyliau blynyddol, a rhaid i'r ddau ddiwrnod arall fod y dyddiau gorffwys neu wyliau cyhoeddus. Ar gyfer swyddogion rhan-amser, gall y cyfnod 3 diwrnod gynnwys dyddiau rhydd yn ychwanegol i wyliau blynyddol, dyddiau gorffwys a gwyliau cyhoeddus. Mae cylchlythyr PNB 2014/8 yn dangos manylion cytundeb sy'n nodi mewn cyfnod o absenoldeb am o leiaf 5 diwrnod, rhaid i un ohonynt fod yn ddiwrnod o wyliau blynyddol, lle mae gofyn i swyddog weithio ar ddiwrnod gorffwys neu ddiwrnod rhydd bydd y diwrnod hwnnw yn cael ei ddigolledu fel diwrnod o wyliau blynyddol.

Lwfansau

Mae swyddog amser llawn a benodwyd cyn y 1af o Fedi 1994 yn cael o dan ei delerau ac amodau gwasanaeth dŷ neu lety yn ddi-rent neu lwfans tŷ neu lwfans rent. Dylai swyddogion sy'n derbyn lwfans tŷ/rent sy'n dechrau gweithio'n rhan-amser gael y lwfans pro rata ac wrth ddychwelyd i weithio'n llawn amser dderbyn y lwfans yn llawn. Mae gan cymar swyddog sy'n gweithio'n rhan-amser sydd hefyd yn swyddog heddlu sy'n derbyn lwfans tŷ/rent ac sy'n byw gyda'r swyddog sy'n gweithio'n rhan-amser yr hawl i gynnydd yn ei lwfans tŷ/rent i wneud yn iawn am y lleihad pro rata yn y lwfans.

Dylai swyddog sy'n gweithio'n rhan-amser dderbyn taliad pro rata o lwfans dim ond os yw cost y lwfans yn lleihau wrth weithio'n rhan-amser.

www.polfed.org/advice
#YourFederation